

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	9
กรอบแนวคิดการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎีผู้นำ และภาวะผู้นำ	17
แนวคิดทฤษฎีผู้นำ	17
แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำ	24
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ	63
ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ	63
ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเรียนการสอน	65
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ	67
บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	77
สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ	87
ตอนที่ 3 การพัฒนาบุคลากร	113
ความหมายของการพัฒนาบุคลากร	113
ขอบข่ายการพัฒนาบุคลากร	114

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร	116
ตอนที่ 4 การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ	117
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ	118
แนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	118
วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ	123
ตอนที่ 5 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ	130
ความหมายของรูปแบบ	130
ประเภทของรูปแบบ	131
การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ	140
การตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบ	150
ตอนที่ 6 บริบทของวิทยาลัยครูในเขตภาคกลาง	
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	155
ภูมิประเทศของภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	155
สภาพทั่วไปของวิทยาลัยครูในเขตภาคกลาง	
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	155
3 วิธีดำเนินการวิจัย	175
ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและองค์ประกอบภาวะผู้นำ	
ทางวิชาการของครู	175
ระยะที่ 2 การออกแบบ และปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ	
ทางวิชาการของครู	176
ระยะที่ 3 การทดลองใช้ และสรุปผลการทดลอง	176

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	187
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	187
ตอนที่ 2 ผลการออกแบบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	220
ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	231
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	253
ความมุ่งหมายของการวิจัย	253
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	254
วิธีดำเนินการวิจัย	254
สรุปผลการวิจัย	255
การอภิปรายผลการวิจัย	258
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	278
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	278
ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป	279
บรรณานุกรม	281
ภาคผนวก	301
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	303
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	309
ภาคผนวก ค หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง	365
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย	373
ภาคผนวก จ คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ	387
ประวัติย่อของผู้วิจัย	761

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รูปแบบการตัดสินใจในโมเดล	54
2 พฤติกรรมภาวะผู้นำที่เกิดผลดีต่อการเรียนรู้	71
3 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	89
4 การวิเคราะห์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการกำหนด วิสัยทัศน์และเป้าหมายการเรียนรู้	96
5 การวิเคราะห์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการพัฒนา หลักสูตรและการสอน	102
6 การวิเคราะห์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการส่งเสริม คุณภาพของผู้เรียน	106
7 การวิเคราะห์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	111
8 การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ	128
9 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม	179
10 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัดขององค์ประกอบภาวะผู้นำ ทางวิชาการของครู โดยการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ	192
11 การเรียงลำดับความสำคัญของวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใน วิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ตามความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	199
12 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด อายุราชการในวิทยาลัยครู และสถานศึกษาที่ ปฏิบัติงาน	202

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลค่าภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม โดยรวมและรายด้าน	204
14 ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลค่าภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้	205
15 ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลค่าภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน	207
16 ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลค่าภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ด้านการส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียน	210
17 ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลค่าภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	212
18 ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลค่าภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	215
19 สรุปการเรียงลำดับความสำคัญเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใน วิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	217
20 การเรียงลำดับความสำคัญของวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใน วิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	218

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐ สังคมนิยมเวียดนาม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	232
22 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา	235
23 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา	236
24 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ระยะติดตามผล ประเมินหลังสิ้นสุดการดำเนินการทดลองใช้ รูปแบบการพัฒนา	237
25 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับระหว่าง การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา	238
26 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่างการทดลองใช้รูปแบบกับระยะ ติดตามผลหลังสิ้นสุดการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา	239
27 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับกับระยะ ติดตามผลหลังสิ้นสุดการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา	240
28 แสดงการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของ แบบสอบถาม	339

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 แสดงค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบสอบถามรายชื่อ ทั้งฉบับ ภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม	343

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	11
2 องค์ประกอบ 3 ประการของภาวะผู้นำ	24
3 องค์ประกอบพื้นฐานสำหรับภาวะผู้นำและสิ่งที่ผู้นำกระทำ	29
4 แสดงมิติพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งโครงสร้างงานกับมุ่งความสัมพันธ์	38
5 แบบจำลองโครงสร้างภาวะผู้นำ	41
6 ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมตามแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัย	43
7 การจำแนกสถานการณ์ของ Fiedler	47
8 ทฤษฎีความต่อเนื่องของภาวะผู้นำ	55
9 ภาวะผู้นำตามสถานการณ์	56
10 แสดงองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	92
11 กระบวนการและกลยุทธ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	122
12 ขั้นตอนของกิจกรรมการจัดประสบการณ์	136
13 วิธีการพัฒนาผู้บริหารขององค์กร	137
14 รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหการปฏิบัติงาน	138
15 รูปแบบการฝึกอบรมนอกงาน	139
16 รูปแบบการฝึกอบรมในงาน	139
17 รูปแบบการฝึกอบรมประสมระหว่างนอกงานกับในงาน	140
18 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	186
19 ผลการศึกษาองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทาง วิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง	201
20 กระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในวิทยาลัย ครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	223
21 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในวิทยาลัยครู เขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	230

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
22 ผู้วิจัยนำเสนอผลงานวิจัยที่ I-CREAMS, 24 th -25 th November 2015, Roi Et Rajabhat University.....	375
23 ผู้วิจัยนำเสนอผลงานวิจัยที่ Thua Thien Hue College of Education-24 th June 2016.....	377
24 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำ ทางวิชาการของครู.....	378
25 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้ม ระหว่างวันที่ 15-16 เมษายน 2559 ณ วิทยาลัยครู กวางตรี.....	382